

ἄδακνος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄδακος Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. δάκνω, παρ' ὃ καὶ δάκνω.

Ἄδῃ δηχθεὶς, ἄδηκτος: Ἄδακον ἐν τὸ κρέας-τὸ ψωμὶν κτ. Συνών. ἀδάγκαστος 1, ἀδάγκωτος 1.

ἀδάκρυτος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.) ἀδάκρῆτος Πόντ. (Οἶν.) ἀδάκρυτους Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀδάκρυτος Κρήτ. Πόντ. (Ἀμισ.) ἀδάκρυτος Πόντ. (Οἶν. Τραπ.) ἀδάκρῆ-στος Πόντ. (Χαλδ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀδάκρυτος. Ὁ τύπ. ἀδάκρυτος ἐκ τῶν ρ. δακρύζω.

1) Ἐνεργ. ὁ μὴ δακρύνων ἢ ὁ μὴ δακρύσας Κρήτ. Πόντ. (Οἶν. Τραπ. Χαλδ.): Ἀδάκρυστα εἶν' ἱ' ὁμμάτῃ τ' Τραπ. Ἀδάκρῆστος ἐν Χαλδ. β) Ὁ σκληρὸς τὴν καρδίαν Πόντ. (Χαλδ.) 2) Παθ. ὁ μὴ κλανθεὶς, ὁ μὴ θρηνηθεὶς, ἐπὶ ἀνθρώπου Πόντ. (Κερασ. Οἶν. κ. ἀ.): Ἀδάκρυτος ἔρθεν κ' ἐπέραςεν Κερασ. β) Ἐκεῖνος, δι' ὃν ἡ περὶ οὗ δὲν ἐχύνθησαν δάκρυα, ἐπὶ καταστάσεων Πόντ. (Κερασ.): Ἀἶκον ἀδάκρυτον θάνατον πα' κ' εἶδα (τοιούτον θάνατον, δι' ὃν δὲν ἐχύνθη δάκρυ, δὲν εἶδον ἀκόμῃ).

Ἀδάμ ὁ, κοιν. Ἀδάμ'ς Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Τὸ Ἑβρ. κύριον ὄν. Ἀδάμ.

Ὁ κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφὴν πρῶτος ἄνθρωπος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ποιηθεὶς, ὁ κοινὸς πάντων γενάρχης κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): Ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Ἀδάμ (ἀπὸ παναρχαίων χρόνων) σύνθηθ. Συνών. φρ. ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Νῶε (ιδ. Νῶε). || Φρ. Χτυπῶ τὸν Ἀδάμ (παράγω ἰδίαν ἀρμονίαν διὰ ρυθμικοῦ κτυπήματος δάμ-δάμ δύο κωδῶνων διαφόρων ἤχων ἢ τοῦ κοπάνου καὶ τοῦ σημάντρου. Γίνεται δὲ χρῆσις τοῦ εἰδους τούτου τῆς κωδονοκρουσίας ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Ἀναλήψεως) Ἀθ. Τὸν Ἀδάμ τὸν Ἀδάμ, τὸν ἀμὴν ἀμὴν Ἀδάμ, τὸν Ἀδάμ κτλ. (οἱ παῖδες παίζοντες καὶ ἀπομιμούμενοι τὸν ἤχον δάμ-δάμ τοῦ κώδωνος τῶν ναῶν ἐπαναλαμβάνουν τὴν ἀνωτέρω φρ.) Τραπ. Χαλδ. Ἀμφοτέραι αἱ ἀνωτέρω φρ. ἐκ τοῦ ἤχου τῶν κωδῶνων δάμ-δάμ συσχετισθέντος πρὸς τὴν ὁμόηχον λ. Ἀδάμ. || Παροιμ. Κ' ἐγὼ ἀπ' τὸν Ἀδάμ γεννήθηκα (κοινὴν ἔχομεν τὴν καταγωγὴν, ὅθεν οὐδόλως διαφέρομεν ἀλλήλων καὶ οὐδόλως μειονεκτῶ σοῦ) Ἡπ. κ. ἀ. Εὐλφ τὸν Ἀδάμ κατάρας ἐλυτρώσω (ἐπὶ τοῦ ἀξίου ξυλισμοῦ. Ἡ φρ. ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης) ἄγν. τόπ. Εὐλφ τὸν Ἀδάμ, κατάρα τὴν Εὐα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Μακεδ. (Θεσσαλον.) Εὐλφ τὸν Ἀδάμ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ἡπ. Πόντ. (Τραπ.) Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀδάμης πολλαχ. Ἀδάμ'ς Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) Ἀδάμος πολλαχ.

ἀδαμασίτσα ἡ, Καππ. δαμασίτσα Καππ. ἀλαμασίτσα Καππ. δλαμασίτσα Καππ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Φιλία δι' ὀρκωμοσίας ἀρρήκτως ἐπισφραγιζομένη, συνήθως ἐν συνεφ. μετὰ τῆς λ. ἀδελφοσύνη: Ἄσμ.

Ἀνδρόνικος ἐχάθη, πάν οἱ ἀδελφοσύνης, πάν κί ἀλαμασίτσες.

Ἐχομ' ἀδελφοσύνην, ἀδελφοσύνην ἔχομε καὶ δαμασίτσα.

Ἀνδρόνικος ἀπέθανε, πάν οἱ ἀδελφοσύνης,

Ἀνδρόνικος ἐχάθη, χάθαν κί ἀλαμασίτσες.

Συνών. ἀδερφοσύνη. Πβ. ἀδερφοποιτός, ἀνθρωποιτός.

ἀδάμαστος ἐπίθ. λόγ. σύνθηθ. καὶ δημῶδ. Κάλυμν. Νάξ. Χίος ἀδάμαστους Θράκ. (Αἰν.) ἀδάμαστρους Θεσσ. δάμαστο Ἀπουλ. (Καλημ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀδάμαστος.

1) Ὁ μὴ δαμαζόμενος ἢ ὁ μὴ δαμασθεὶς λόγ. σύνθηθ. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.): Ποίημ.

Καὶ σὰν τ' ἀδάμαστο ἄλογο ποῦ σπάει τὸ χαλινάρι

ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή² 133. 2) Εὐσωμος, ἐπὶ ἀνθρώπου Νάξ. Συνών. καλοκαμωμένος. 3) Ὁ μὴ ρικνωθεὶς, ἐπὶ καρποῦ ἐλαιῶν χρησιμοποιουμένων πρὸς κατασκευὴν τσακιστῶν ἐλαιῶν Κάλυμν.: Ἀδάμαστες ἐλαιές. 4) Ὁ ἀνακοχλάζων, ἐπὶ οἶνου εὐρισκομένου ἐν καταστάσει ζυμώσεως Θράκ. (Αἰν.) 5) Ὁ μὴ εἰσέτι πατηθεὶς, ὁ μὴ χωνευθεὶς, ἐπὶ κόπρου Χίος: Ἀδάμαστη κοπριά.

ἀδάνειστος ἐπίθ. Ἡπ. Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) — Λεξ. Περίδ. ἀδάνειστος Πόντ. (Οἶν.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀδάνειστος.

1) Παθ. ὁ μὴ διδόμενος ἢ ὁ μὴ δοθεὶς εἰς δάνειον Ἡπ. Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): Ἐχει τὰ χρήματά του ἀδάνειστα Ἡπ. Ἀδάνειστα ἔχω ἀκόμαν τὰ ψωμιά Τραπ. Κρώμν. Ἀδάνειστον ἐν Οἶν. 2) Ἐνεργ. ὁ μὴ δανειζων, ὁ μὴ δίδων δάνεια Πόντ. (Οἶν.): Ἀδάνειστος ἐν ἀβοῦτος (οὗτος).

ἄδαρτος ἐπίθ. Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Παξ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Λακων. κ. ἀ.) Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.) ἄδαρτους Εὐβ. (Στρόπον.) Ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) Μακεδ. Σκόπ. ἄδαρτε Τσακων. ἀδειρτος Παξ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἄδαρτος. Ὁ τύπ. ἀδειρτος ἐκ τοῦ θέμ. ἔδειρα ἀορ. τοῦ ρ. δέρνω.

1) Ὁ μὴ δαρεὶς Ἡπ. Μακεδ. Πελοπν. Σκόπ. Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.) — Λεξ. Περίδ.: Ἐχάλασε τὴν συντροφιά, ἀλλὰ δὲν ἔφηνε ἄδαρτος Περίδ. Τί καρτερεῖς ἀπὸν ἄδαρτον πιδί; Σκόπ. || Παροιμ. φρ. Ἀδαρτους κλαίει (ἐπὶ ἀνθρώπου παραπονουμένου πρὶν πλήξη αὐτὸν κακὸν τι, πρὶν πάθῃ κακὸν τι) Ἡπ. Μακεδ. κ. ἀ. Συνών. ἀβάρετος (Π) 1, ἀχτύπητος. 2) Ὁ μὴ ἀναταραχθεὶς, ἐπὶ γάλακτος μὴ ἀποβουτυρωμένου ἢ φῶν, ἅτινα ἐνίστε παρασκευαζόμενα πρὸς βρῶσιν ἀναταράσσονται διὰ καταλλήλου ὀργάνου Εὐβ. (Αὐλων. Κονίστρ.) Παξ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Λακων. κ. ἀ.) Τσακων. κ. ἀ.: Ἀδαρτο γάλα Αὐλωνάρ. Κονίστρ. β) Ὁ προερχόμενος ἐκ μὴ ἀναταραχθέντος πράγματος Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων. κ. ἀ.): Ἀδαρτο τυρί (ὅπερ κατεσκευάσθη χωρὶς νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τοῦ γάλακτος δι' ἀναταράξεως τὸ βούτυρον).

Πβ. ἀτάραχτος.

ἀδασκάλευτος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ. ἀ. — ΚΠαλαμ. Ὑμν. Ἀθην.² 114 ἀδασκάλιφτους Ἡπ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *δασκαλευτός < δασκαλέω.

1) Ὁ μὴ τυχὼν διδαχῆς, ἀδίδακτος Ἡπ. — ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Πῶς ἀδασκάλευτος ἐσύ, κ' ἔχεις γιὰ πάντα γινῶσι;

(πρὸς τὸν Χριστὸν) ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀδᾶδκευτος 1. 2) Ὁ μὴ καθοδηγηθεὶς, ὁ μὴ δασκαλευθεὶς εἰς τὰ τοῦ κόσμου, ὁ ἄπειρος Σῦρ. (Ἐρμούπ.): Αὐτὸς εἶναι ἀκόμῃ ἀδασκάλευτος. Συνών. ἀδᾶδκευτος 2.

3) Ἀπροστάτευτος, χωρὶς κηδεμόνα Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἀδασκάλευτό 'ναι εὐτὸ τὸ παιδί.